

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— Egy óra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10 20

Huszárek Apponyi hazatéréséig függőben tartják elhatározásukat

A disszidensek nem döntöttek az Andrássyhoz való csatlakozásról — Még januárban megjelenik az új laktérrendelet

Budapest, január 25. Andrássy Gyula gróf már felépült és még a mai napon folytatja tanácskozásait a keresztényszocialisták négyes bizottságának Budapesten időző tagjaival. A döntő fordulatot — mint mondják — Apponyi Albert gróf hazatérésétől várják, amit még e hét végére remélnek. Azok a keresztényszocialista képviselők ugyanis, akik — élükön Huszár Károlyval, a négyes bizottság egyik tagjával — eddig nagyon tartózkodó magatartást tanúsítottak az új pártalakulással szemben, további elhatározásukat nagyrészt Apponyitól teszik függővé.

Eddig a helyzet az, hogy a különféle kormánypárti csoportok közül feltétlenül csatlakoztak Andrássy pártalakításához Szmracsányiek és Bleyerék. A keresztényszocialisták zömének csatlakozása még bizonytalan, a disszidens-csoport pedig ebben a tekintetben is nagyon megoszlik és azok között a képviselők között sincs még egységes megállapodás, akik annak idején a béke ratifikációja miatt együttesen léptek ki a kormányzópártból.

Parlamenti körökben nagyobb hullámokat ver Hegedüs Loránt pénzügyminiszternek az az ötlete, hogy hosszabbítsák meg a nemzetgyűlés időtartamát. Általában visszautasítják ezt az ötletet és nem hogy egyetlen párt, de egyetlen töredék sem tette magáévá.

Mint illetékes helyről közlik, maga a kormány egyáltalában nem angazsálhatja magát ebben a kérdésben. A kormány szempontjából teljesen közömbös, hogy miként alakul ebben a tekintetben a nemzetgyűlés hangulata, azt azonban hangsúlyozzák, hogy a nemzetgyűlésnek időt kell adni minden reform megvalósítására, mely egy újabb választáshoz feltétlenül szükséges. Ilyen elsősorban maga az új választójogi javaslat, amelyet a népszámlálási adatok feldolgozásának kell megelőznie, továbbá a két kamarás rendszerről szóló törvényjavaslat.

Nagy figyelem fordult politikai körökben is a pénzügyminiszter törvényjavaslatai felé. Több törvényjavaslat már el is készült és jelenleg az igazságügyminiszter

tanulmányozza azokat, jogi és törvénytechnikai szempontból.

Megemlítendő, hogy az új, felmondási jogot is szabályozó laktérrendelet az igazságügyminisztérium kodifikáló osztályában elkészült s az igazságügyminiszter még ezen a héten ankét elé bocsátja, úgy, hogy a rendelet minden valószínűség szerint még február elseje előtt megjelenik.

Ausztria 50 millió dollár hitelt kap

A legfőbb tanács Ausztria talpraállításáért — Magyarországnak is gazdasági segítséget nyújt az entente

Bécs, január 25. A párisi legfőbb tanács ülésén egy indítványt fognak tárgyalni, a mely úgy szól, hogy az entente adjon ötven millió dolláros kölcsönt Ausztriának. Ezidőszerint még nem lehet tudni, vajjon az entente miniszterelnökök magukévá teszik-e az indítványt teljes mértékben, valószínű azonban, hogy a hiteltámogatás nem fog messze mögötte maradni az ötven millió dollárnak. Beavatott helyről eredő értesülés szerint elsősorban Anglia részesednék a hitelnyújtásban, Franciaország is megfelelő kvótára hajlandó és a többi entente-államok sem zárkoznak el. Amerika csak az új elnök hivatalbalépése után fog határozni. Az Ausztriának adandó segély a párisi legfőbb tanács napirendjének legsürgősebb kérdései közt szerepel.

Utastítás a kis-entente-nak

Budapest, jan. 25. Hitelt érdemlő forrásból közlik, hogy az entente Ausztria, Magyarország és Lengyelország jelenlegi helyzetén különösen gazdasági szempontból sürögösen változtatni akar. A kis entente határozott rendelkezést kap a nagy ententétől, hogy mindazokat a nyersanyagokat, szénkészleteket és árukat, amiket leginkább az utódállamok kivételre szántak, elsősorban a Párisban székelő Jóváértélt Bizottságnak ajánlja fel, mely azután ezeket az áru-

Nagy érdeklődéssel figyelik politikai körökben a legfőbb tanács párisi tanácskozásait, nem tartják ugyanis kizártnak, hogy valamilyen formában a nyugatmagyarországi kérdésre vonatkozó jegyzékünk is szóba kerül ott.

A lemondott államtitkárok ügye még mindig nincs elintézve, hasonlóképpen a debreceni és fejérvármegyei főispán dolga sem. Beavatott helyen azt mondják, hogy a kérdések elintézésére előreláthatólag csak a nemzetgyűlés összeülte után kerül a sor.

Holnap egyébként minisztertanács lesz.

kat elosztja, illetve átadja a szükség szerint Ausztriának, Magyarországnak és Lengyelországnak. Az árukat a Jóváértélt Bizottság fogja fizetni és azután a lehetőséghez képest behajtani. Ettől az intézkedéstől mindhárom országban a munka általános megindulását és így a gazdasági elégtelenség lényeges csökkenését várják. Igen erőlyesen sürgeti az entente, hogy Magyarországot az utódállamok ne szigeteljék el és rövidesen egyezzenek meg vele a forgalmi és gazdasági kérdésekben, amire vonatkozóan a kérdéses államok késznek is nyilatkoztak már. A tőrekvés az, hogy tavaszra Közép-Európa keletén és medencéjében bizonyos mértékben gazdasági fellendülést teremtsenek.

Wilson az orosz területi integritásért

Páris, január 25. (Szikratávirat). Wilson elnök jegyzékét intézett Hymaushoz, a népszövetségi tanács elnökéhez, amelyben részletesen kifejti, hogy mindaz, ami az Oroszországot környező határállamokban történt, nem egyéb a nagy orosz probléma valamely részlet kihatásánál. Az őrmény kérdés, a krimi és lengyelországi áldatlan helyzet bizonyítja a legjobban, hogy jegyves beavatkozás következményeképpen nem létesülhet az orosz béke. Wilson a történetek láttára mindinkább meg van győződve,

hogy az orosz forradalom eredetileg üdvös és hasznos volt, tehát meg kellett volna engedni, hogy szabadon és békén fejlődjen kielégítő állapotok felé.

Wilson ünnepélyesen felhívja a nagyhatalmokat, hogy ne sértsek meg és ne engedjék megsérteni Oroszország területi integritását, mint amely elengedhetetlen feltétele a hadsereg és az ország pacifikálásának.

A német leszerelés

Bécs, jan. 25. (MTI.) A „Neue Freie Presse” jelenti Berlinből: A párisi konferencia délutáni ülésén Lloyd George hangoztatta, hogy jó szolgálatokat tehet az, ha Bergman német delegátust felhívják, hogy számoljon be Németország fizetőképességeiről és eddigi teljesítményeiről. A vitában azonban Bergman nem venne részt. Erről a javaslatról még nem döntöttek.

A konferencia a leszerelés kérdéséről már döntött, erről azonban még nincs pontos értesülés.

Az ülés esti 7 óráig tartott. Elhatározták, hogy véleményt kérnek a katonai szakértőktől arra nézve, milyen mértékben tudja Németország a békeszerződés katonai határozmányait teljesíteni.

Leszerel a cseh hadsereg

Bécs, január 25. A Wiener Tagblatt prágai jelentése szerint a cseh kormány elrendelte az 1898-as évfolyam leszerelését.

Nagy török győzelem Kisáziában

Berlin, január 15. A Kölnische Zeitung írja: A görög hadsereg Musztafa Kemal pasacsapatai részéről vereséget szenvedtek. A Radio-ügynökség hírei szerint a görög sereg halottainak és sebesültjeinek száma meghaladja a hétézret.

A Chicago Tribune értesülése szerint a legutóbbi napok folyamán háromezer görög menekült érkezett Konstantinápolyba.

Az Information jelentése szerint Kemal pasa győzelméről szóló hírek az angolok részéről gyakorolt szigorú cenzura ellenére is egyre nagyobb hatást gyakorolnak a konstantinápolyi közhangulatra.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyecseppet szárit fel.

Beethoven-est

A természet — ritkán — produkál elméket, amelyeknek megadja a lehetőséget, hogy közelebből vegyék szemügyre őt, elhárítva a dolgok elől a fátyolt, amelyet hétköznapi haszonértekelési rendszerünkkel évezredek óta szőttünk köréjük. Ezek a művészek, akiket mindjárt látóknaknak is nevezhetnénk, ha ez a szó nem volna lefoglalva próféták, papok és — varázslók számára. A művészi alkotások e szerint a tisztán, vagyis tisztában látások eredményei. Már most lehet-e, hogy a természet dolgairól és azoknak viszonyairól két ilyen tisztánlátó, vagyis művész, különböző képet mutasson elénk. Igen. Mert a természet pazarul sokféle oldalú. A szó alatt, amellyel a dolgokat jelöljük, ezer forma, vagyis inkább egy forma ezer szöglete lappang. Két művész kettőt lát így egy dolgról, mert a szöglet felé haladtában a dolog lényegéhez y távolságnvira jutott el.

Mikor Beethoven születése után százötven év múlva Debrecenben műveiből hangversenyműsort állítottak össze és amikor hivatottak próbálták eljuttatni hozzánk őt, nem tudom, leróhatnám-e a hődotlat adóját méltóbbképpen, mint hogy megpróbálom atgondolni technikai indománya teljes melőzésével — nem vitás, hogy neki volt ereje igazságát megértéséhez — művésze gerincet, agyát, a módot, ahogyan látta ő a természetet, a világot.

Beethoven a mély valóságot kereste és hozta műveiben napvilágra. A zseni könyörtelenségei hámozta ki az igazságot a fátylak közül, amelyekbe talán saját érdekünkben burkolta a természet. Ezért művésze drámai és ezért nem volt érzéke soha a guny, a szatira iránt.

A valódi igazság, akár öröm, akár bánat, mindenképpen meg kell, hogy hasson bennünk. Beethoven öröme megmutatja, hogy a természet dolgainak alap tulajdonságuk a szépség, hogy az emberek lelkében jószág van. Bannata feltépi a lelkünket elzáró burkot, rettentő tragédiát mutatva. Sokan nem szeretik, mert nem érzéki, sokan ezért szeretik. Ugy látom pedig, hogy megérti a természet törekvéseit, hogy egymás karjába kergesse az előlennyeket és nem úgy nézi, mint — Anatol Francenál olvasom — Carlyle, aki szerint az egész szerelem oly nyomoruságosan jelentéktelen dolog, hogy hősies korszakban senkiinek észébe sem jutna rá gondolni. Beethoven művész volt és jobban látta a dolgokat, mint a tudós Carlyle. De nem buja. Az ő vágya határtalanul tiszta. Vannak vágyai és ki is fejezi azokat. Mért szégyelje magát az ibolya, ha illatozik? Beethoven hiti Istenben, meg tudta látni őt. Eletet a hit és a megpróbáltatások s a megpróbáltatások sorstragédiává tettek.

Füredg F. Gusztáv Beethoven-estjén Füredy Beethoven, az embert mutatta. Szeretettel és megértéssel, hibaival és erényeivel. Előadása ismét kellemes és szórakoztató volt. A közönség hosszú tapsokkal köszönte meg. Tankó Béla dr., a debreceni egyetem filozófia-professzora Beethovenról, a művésztől tartott esztétikai értekezést. Tudományosan magas színvonalú beszéde teljesen leköttötte a közönség érdeklődését. Szellem és tudás segítették Tankó professzornak abban, hogy egész és méltó képet adjon Beethovenról. Hochtl Margit zongoraművésznő képességei legjavát vitte Beethoven interpretálásába. A nagyterjedelmű

műsor minden darabját precíz és lelkes előadás jellemezte. Ot dícsérve csak ismételni lehet magunkat. A telt hangversenyterem

közönsége mindhárom szereplőt tüzes tapsokkal köszöntötte. Az ötödik Füredy-est fényes sikerrel ért véget.

Lefkovits Vilmos drt újra elítélték

Hat évi börtönnel sujtották ismét a volt szocialista párttitkárt

A debreceni törvényszék ötös tanácsa ma délelőtt Nagy Kálmán dr. kir. ítéletlábi bíró elnökele alatt Lefkovits Vilmos dr. volt debreceni szocialdemokrata párttitkár bűnügyét tárgyalta. Lefkovits Vilmos ügyének egy részében már hozott ítéletet a törvényszék. A múlt év szeptember 27-én négy évi börtönrre ítélte vallás elleni izgatás büntette miatt. Ezuttal az ügyészesség lázadás, többrendbeli izgatás és zsarolás miatt emelt vádat ellene.

A mai főtárgyaláson Lefkovits Vilmos dr. vádlott elbeszélte élet-történetét. Már diák korában foglalkozott szocializmussal. Mint budapesti egyetemi hallgató több előadást tartott a Társadalomtudományi Társaságban. Debrecenbe 1911-ben került s itt a szocialdemokrata párt titkára lett. A kommün kitörését Handler Gyula, akkori kormánybiztos-tól tudta meg. Handler 22-én reggel felkereste és elmondta neki, hogy Miskolcra kapott telefonjelentés szerint Budapestben kitért a kommün. Aznap munkástanácsi ülést tartottak, amelyen ő is beszélt. Ő nem helyeselte a kommünt, de most utólag úgy látja, hogy nem volt káros, a szocialdemokrata pártot megtanította legalább arra, hogy mit jelent a szélsőségekkel való játék. A hazafiai érzést mindig szem előtt tartotta.

Az első vádpont — lázadás büntette — kijelenti, hogy nem való az, hogy ő 1919. ápr. 12-én a közalkalmazottakat felszólította volna arra, hogy lépnek be a vörös hadseregbe. Ez a rendelkezés a munkástanács adta ki, amint utólag Budapestben megállapították, jogtalanul.

Különben is nem sorozásról, hanem toborzásról volt szó.

A második vádpont ellene az, hogy az Arany Bika dísztermében 1919. április hó folyamán izgatott a lársadalmi rend s a vallás ellen azzal, hogy ilyen kijelentésekkel élt „megbuknak a koronás fők, nincsen Isten“ stb. és hogy elérkezett az idő a polgári uralom letörésére.

A vádlott erre nézve kijelenti, hogy nem használt ilyen szavakat. Mindössze kétszer beszélt az Arany Bikában, egyszer Jánosival együtt, ami pusztán tudományos előadás volt.

A harmadik vádpont szerint a postások Dréher-söröcsarnokbeli gyűlésén izgatott a hivatali felelősök ellen. A vádlott kijelenti, hogy volt ugyan a gyűlésen, de nem buzdította arra a postásokat, hogy tagadják meg főnökeiknek az engedelmességét.

A negyedik vádpont szerint egy Vágó nevű vasutas temetésén azt mondta vádlott, hogy a proletárok a papokba tömik a penzt. Vádlott tagadja, hogy efféle valaha is mondott volna. Tagadja azt is, hogy március 22-én a munkástanács ülésén izgatott volna. Csak annyit ismer be, hogy a kommün kitörését ismertette.

Elnök felolvassa a Népakarat március 23-iki számának a munkástanács üléséről szóló tudósítását, mire Lefkovits kijelenti, hogy a tudósítást hünek tartja.

A hatodik vádpont ellene az, hogy a Kereskedő Társulat helyiségét egy munkásszakszervezet részére lefoglaltatta s ezáltal zsarolás büntetést követte el.

Lefkovits beismeri a lefoglalás tényét, de tagadja az ugyancsak e vádpont alá tartozó cselekményt, amely szerint le akarta volna foglaltatni a Svetits-intézet helyiségeit.

A következő vádpont szerint Lefkovits személyes szabadság megsértésének büntetést követte el azzal, hogy a kommün első napján 12 vörös katonával letartóztattatta Rosenfeld Sándor tiszadobi birtokost.

Lefkovits: Ez a Rosenfeld ur 30.000 koronát vett fel abból a sarchból, amit a híres tiszadobi kirendeltség jogtalanul vetett ki Tiszadob lakosságára. Ezért volt ugyan vele valami baj, de hogy letartóztattam volna, azt tagadom. Különben remélem, hogy még felmelegítik a Rosenfeld-féle ügyet Rosenfeldnek inkább volna itt helye, a vádlottak padján, mint nekem.

Elnök: Ön vádlott, ne vádaskodjék most más ellen, hanem védelmezze magát.

Az ügyészesség vádirata szerint Lefkovits hét városi tisztiorvost arra kényszerített, hogy a proletárgyermekek fürdőzésénél felügyeljenek.

Vádlott: Az orvos urakat valóban kirendeltem a fürdőzéshez. Elismerem, hogy ezzel zsarolás büntetést követtem el.

Elnök: Persze, hogy elkövette, csak hogy nem az önök fogalmai szerint.

Vádlott: Ez fontos népegészségügyi feladat volt.

A kilencedik vádpont szerint Lefkovits Budapestre menekülte után elősegítette a tuszok sanyargatását. Lefkovits kijelenti, hogy ez nem áll. Ellenkezőleg sokat fáradt például Rostás főkapitány kiszabadításán.

Az orgazdaság vádjára vonatkozólag elmondja, hogy nem tudta, hogy a pénz zsarolásból származik.

A tanuk.

Ezután a tanuk kihallgatása következett.

Dózsa György elmondja, hogy a közalkalmazottak a fenyegetés dacára is úgy határoztak, hogy nem vonulnak be a vörös hadseregbe. Ezért a vádlott állandóan szidalmazta őket. Akloáka szennyáradatával öntötték el a pártot a közalkalmazottak, mondotta Lefkovits. A szidalmakra Jánosí Zoltán felelt: „Politikai hátulgombolós urakkal nem tárgyalunk!“

Vásáry István dr. tanácsnok megerősíti Dózsa vallomását, szerinte a sorozást nem Lefkovits, de a munkástanács rendelte el.

Móricz Bertalan egyizben az Arany Bikában hallotta beszélni a vádlottat. Lefkovits katonaruhában volt és arról beszélt, hogy a királyok és az istenség uralma megdőlt.

Fésüs István postaaltiszt szerint Lefkovits a szocialista uralom alatt szocialista, a kommün alatt kommunista volt. A postásgyűlésen tényleg izgatott a hivatalnokai kar ellen.

Rónai János főmozdonyvezető egyik társa edesanyjának temetésén azt mondta a vádlott, hogy a proletárok hatoson napszámet és penészes kenyérért hízlalják a papokat.

Bárdos Géza és Fuchs Antal a kereskedelmi társulat helyiségének lefoglalására vonatkozólag

tettek vallomást. A lefoglalást Lefkovits Vilmos rendezte el.

Rosenfeld Sándor földbirtokos elmondja, hogy a kommün kitörése után 12 fegyveres vörös őr elvitte lakásáról a közoktatásügyi népbiztosságra, ahol Lefkovits elbocsátotta. Tiszadobi birtokán egy délben felkereste őt Lefkovits, Barta és Vojth; kérték, mutatná meg nekik az összerombolt Andrássy-kastélyt. Rákóczi ágyánál Lefkovits megállott: „Nem sajnálom a kastélyt, — mondotta Lefkovits — a tivornya Andrássy grófokat rég el kellett volna pusztítani.“

A törvényszék ezután a tisztii orvosokat hallgatta ki, majd Szentkirályi Tivadart és Mária Margit főtisztelendő nővert, a Svetits-zárda főnöknőjét, majd a tuszok ügyére vonatkozó tanukat. Komlóssy Pál rendőrtanácsos részletesen előadja, hogy tusként való elhurcoltatásuk után Pesten közbenjárt érdekükben Vági, Kardos és még mások. Lefkovitsot ő maga kérte, hogy intervenáljon Rostás főkapitány érdekében, akit a többi tusz elbocsátása után is fogva tartottak. Lefkovits azt mondta, hogy Rostás ügyében őt ne faggassák, mert jót nem mondana. A tanu erre megmondta Bakonyi Samu dr.-nak, Rostás védőjének, hogy Lefkovitsra ne hivatkozzanak, mert a reá való hivatkozás csak káros lehetne Rostás ügyére.

Lefkovits: A tanácsos ur csak hallomás útján tud arról, hogy én rossz indulattal viseltem volna a tuszok iránt. Nekem Pesten semmiféle befolyásom nem volt, nagyon kis pont voltam én ott. Beszélgetésünk alkalmával észrevehette, hogy nekem nincsen egyéni véleményem az ügyről.

Komlóssy tanácsos: Vágiéktől hallottam, hogy ön valóságos terror alatt tartotta a menekült direktórium tagokat és kommunistákat. Félték öntől, hogy a forradalmi törvényszék elé állítja őket. Vági mondta, hogy nem tudnak tenni semmit, mert ön máris ellenforradalmársággal gyanúsítja őket.

Rostás István főkapitány a következő tanu. Elmondja, hogy Budapestre ment és felkereste Lefkovitsot. Kérte, tegyen valamit az érdekében, mert hiszen már türehtelen az állapot. Lefkovits ekkor mindent elkövetett az érdekében. Kért és erőszakoskodott, míg végre sikerült kijárnia, hogy szabadon bocsássák. Igaz, hogy ezt a végzést már nem kellett igénybe vannie, mert már pár nap múlva megbukott a kommün uralom.

Elnök: Vád alatt állott főkapitány ur?

Tanu: Igen. A legsúlyosabb vádak voltak ellenem, amikért akkor halál járt. Így az is, hogy én hoztam be Debreczenbe az oláhokat. Ez természetesen hazugság. Egyébként hallottuk, állítólag Lefkovits ur mondta, hogy csak Debreczenben ítélnének felettünk, ha a várost visszafoglalják.

Elnök: Mit gondol főkapitány ur, mi volt az oka a vádlott párfordulásának? Hiszen előbb még nem akart tenni semmit ez érdekében.

Tanu: Lehet, hogy ő tudott a bekövetkezendőkről. Mi a fogságban semmiről sem értesültünk előre.

Miután a tanu vallomására megeskették, a törvényszék Ger-

gits Károly dr. kir. ügyész vád- és Bige Géza dr. ügyvéd védbeszédét hallgatta meg, majd ítélet-hozatalra vonult vissza.

Délután két óraker hirdette ki az elnök a törvényszék ítéletét, amely szerint a bíróság felmentette a vádlottat a lázadás büntetése és egy zsarolás büntetése vádjától, ellenben büntetlennek mondta ki a vád tárgyává tett egyéb cselekményekben és ezért hat évi börtönrre ítélte.

Mínt hogy Lefkovits Vilmost előzőleg már négy évi börtönrre ítélték, közelebb összbüntetést szabnak ki reá.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDÉNÉL.

Gyilkosság a tárgyaló teremben

Szeged, jan. 25. Ma délelőtti 10 óraker a törvényszéken Budai Kálmán bíró elsőemeleti szobájában Kovács András békécsabagerendáspusztai lakos és Timár Ferenc mezőkövácsházai szolgabírói tisztviselő polgári perében tárgyalást tartott. A tárgyalás befejezése előtt a két fél között szóváltás támadt. Kovács András előrántotta zsebkését és teljes erővel Timár halántékába szarta. A szerencsétlen ember pár perc múlva meghalt. Kovácsot letartóztatták.

Magyar ösnyomatványok Zágrábban

A zágráb-horvát egyetemi könyvtár épületében van elhelyezve a horvát országos levéltár is, a melynek levéltárosa dr. Korinszky Bojnic Iván, a hírneves horvát tudós és történetíró, akinek számos magyar nyelvű könyve is forog közkezen. Ez a neves tudós a horvát levéltárban a most folyó év elején számos magyar nyelvű írott és nyomott könyvet, írott és nyomott okmányt fedezett föl, amelyek nemesek érdekességük-nél, de ritkaságuknál fogva is érdekelnek bennünket.

Írott másolat van Béla arany bullájáról, a korona fölfedezőjének adott bárói okmányról Belgrád első meghódítójának: Savoyai Jenő hercegnek sajátkezű levele is itt őriztetik eredetiben és magyar fordításban. A német eredetű az aláírás ez: »Eugenio von Savoy«.

Erdekes okmány a most uralkodó Kara-Georgevics-dinasztia megalapítójának, Kara-Georgevicsnak, aki disznópásztor volt, egy levele, amit a dinasztia, mivel írni nem tudott, a szokásos három keresztjellel (††† = atya, fiu és szentlélek nevében) látott el. I. Napoleon fiának, a reichstadti hercegnek is őrzik itt egy sajátkezű levélét, nemkülönben Melanchtonnak egy kéziratát is a horvátországi protestantizmus fejlődéséről. Van itt okmány II. Endre, Nagy Lajos, Könyves Kálmán és Mátyás királytól is, amelyek ritka, egyedüli példányok.

Itt őrzik a régi magyar irodalom egyik legkritikább könyvét, amelyeknek címe: »A Keresztény Szűzeknek Tisztes Koszorúja«. Irta Pécsi Lajos. Nyomatott Nagy-szombatban 1591-ben. 384 oldalas és Magyarországon csak négy példány van belőle és pedig a Magyar Nemzeti Múzeumban, a ferencrendiek szombathelyi zárdájában, az erdélyi Teleki-könyvtárban és az 1898-ban fölfedezett negyedik példány a Magyar Tudo-

mányos Akadémiában. Ez öt példány közül a zágrábi és akadémiai tökéletes, míg a többi három hiányos. A zágrábi példány címlapján horvátul ez áll: »Bogovic Jakab könyve«. Latinul pedig ez:

Országos jellegű ünnep keretében szentelik föl a debreceni Nagytemplomot

Baltazár püspök nyilatkozott a merényletről — Egyházi Őrség lesz a Nagytemplom körül — A rendőri nyomozásnak még mindig nincs eredménye

Négy nap telt el a református Nagytemplom ellen intézett alávaló, gaz merénylet elkövetése óta és még mindig semmiféle eredményre sem vezetett a rendőri nyomozás, bár a jelek azt mutatják, hogy a rendőrség szorgosan kutat a gaztett részesei után. A közönséget azonban, a mely az egész kálvinista egyházat ért hallatlan sérelemért méltán követel elégtételt és az elvetemült büntett példaadó megtorlását sürgeti, a rendőrség munkájának semmiféle mozzanatáról sem értesíthetjük, miután a rendőrségnek az az álláspontja, hogy bármit is közölne ma munkájáról, az ártalmára lehetne a nyomozás érdekének. Csupán annak a megemlítésére szorítkozhatunk tehát, hogy a rendőrségen a mai nap folyamán is többeket kihallgattak s hogy a merénylet miatt eddig még senkit sem tartóztattak le. Kihallgattak több debreceni hírlapírókat is, akik azonban szintén nem tudtak a nyomozás számára újabb adatokkal szolgálni.

Tóth Gyula rendőrkapitány, aki az ügyben a nyomozásokat vezeti, tudósítónk kérdésére kijelentette, hogy *nincs abban a helyzetben, hogy bármit is nyilvánosság tudomására hozhasson.*

Nagy érdeklődéssel tekint a közönség a debreceni református egyház presbitériumának holnap, szerdán délután 3 óraker tartandó rendkívüli ülése elé, amelynek egyetlen tárgya a Nagytemplom ellen elkövetett merénylet és az ezzel kapcsolatban szükségessé vált intézkedések megbeszélése lesz.

Előreláthatóan elementáris erővel jut majd kifejezésre ez alkalommal az a fölháborodás, amely a Nagytemplom meggyalázásának infámis tényében a református társadalmat érte, de kifejezésre fog jutni az a követelés is, hogy véget kell vetni azoknak az állapotoknak is, amelyek között ilyen sötét és visszataszító büntett megtörténhetett. A presbitérium által tervbevetett intézkedések közül Baltazár Dezső püspöknek alábbi nyilatkozata már jelez egyet és másit.

Baltazár Dezső dr. püspök, aki egyházi szemleutját félbeszakítva, visszatért a merénylet hírére Debrecenbe, a Nagytemplom megszenteltelenítéséről ma a következő nyilatkozatot tette:

Részletesen a holnapi presbitéri gyűlésen fogok nyilatkozni a nyilvánosság számára. Most csak annyit mondok, hogy bár arról az oldalról, ahonnan egyházunk ellen a szakadatlan támadá-

»A híres Pohakóczy János urnak, legkedvesebb rokonának. Pohakóczy György állandó szeretettel jellel. A Pohakóczyak egyike a legrégebb horvát nemesi családoknak.

sok jönnek, minderre el voltam s vagyok készülve: ilyen elvetemültség lehetősége mégis kívül esett feltevésen. Ezért érthető a lelki megrendülésem.

A Nagytemplomot ezután magunk fogjuk őriztetni egyházi őrséggel mindaddig, amíg a tisztesség uralma újra helyre nem áll városunkban.

A Nagytemplomot a rajta esett gyalázathoz országos kiterjedésű felszenteléssel fogjuk kimosni. Azt hiszem, hogy ezt a rendőrség meg fogja engedni.

A rendőrség számára különben az volna a tanácsom, hogy a tettesek iránt ahhoz az általa hivatkozott »feltétlenül megbízható forráshoz« forduljon: mert a kálvinizmus elleni titkos és nyilvános merényletek értelemi szerzősége minden valószínűség szerint abból, vagy legalább is azzal rokon egyetértő forrásból származik.

Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
mennyország!

A magyar-lengyel gazdasági tárgyalások

Budapest, jan. 25. A magyar-lengyel kereskedelmi tárgyalásokat ma folytatták a megbízottak. A mai ütés a kereskedelem-ügyi minisztériumban volt, ahol azonban kizárólag az albizottságok tárgyaltak.

A tegnapi nap azzal telt el, hogy a magyar és a lengyel kiküldöttek kölcsönösen informáltak egymást országaik gazdasági helyzetéről, valamint a külforgalom terén fennálló intézkedésekről. Mindkét részről hangoztatták, hogy a mai hírszolgáltatás mellett lehetetlen állandóan pontos és megbízható értesítést szerezni az egyes államok gazdasági helyzetéről és a bevétel és kivétel terén érvényben levő határozatokról.

Az albizottságok mai tárgyalásán került szóba az árucseré ügye. A mai megállapodásokat a holnapi plenáris ütés elé terjesztik, amely ezután fog a kérdéssel érdemben foglalkozni. A tárgyalások még több napig elhúzódnak és előreláthatóan csak a hét végén fejeződnek be.

Bármily bélyegzessel ellátott
bankjegyeket bevált

Farkas László

Bank és Iőszéduizumnyó, Miklósi-utca 1. sz.
Dollár, külföldi pénzek vétel.
Jelzőlogókeszönök, Ingatlan vétel és eladás

Géresi Kálmán

Géresi Kálmán elhunyt mély és igaz részvételt keltett. A patriarkák korát élte meg a kiváló tudós, a nemes hazafi, a magyar kultúra lankadatlan szorgalmu munkása, a tiszta liberális világ-felfogás rendíthetetlen híve, aki még ágyának dőlése előtt is rövid idővel töretlen hite teljességéből fujta meg a harci kürtöt a magyar közéletet eldudvasító törekvések ellen és tett erővel teljes hitvallást elvei és eszméi mellett. Kidőlése a csatasorból nagy vesztesége annak a hatalmas tábornak, amely rendíthetetlenül bizik a természet logikus törvényei szerint előbb-utóbb elkövetkező jobb belátásban, a közélet normális kereteinek helyreállításában, a polgári munkára alapozott jobb jövőben, de Géresi Kálmán egyéni sulya és jelentősége sokkal nagyobb és értékesebb, semhogy földi porhüvelyének megsemmisülésével szintén elenyészhetnék, példája, hite, tettei követendő példaképpen fognak ragogni egy hatalmas tábor előtt, példájának ezrével lesznek követői, hite ezreket fog lelkesíteni, tettei új tettek sorozatának lesznek szülői: Géresi Kálmán még emlékével is nagy szolgálatakat tesz a magyar közéletnek, aminthogy ritka teljességű élete egész folyamán sem volt más, mint a köz és csak a köz lankadatlan szorgalmu, ragyogó példát szolgáltató munkása.

A város részvéte

A városi tanács Géresi Kálmán özvegyéhez a következő részvét-iratot intézte:

Méltóságos özv. Géresi Kálmán ne urasszonynak, Helyben.

Debrecen sz. kir. város Tanácsa felejthetetlen emlékü férje elhunytá alkalmával mély részvétét nyilvánítja.

Pótolhatatlan veszteség érte Debrecen sz. kir. város egész kultúrtársadalmát, amelynek ő évtizedeken át egyik vezető, ki-magasló egyénisége volt. Elhunytát Debrecen sz. kir. város egész társadalmá gyászolja s emléket kegyelettel meg fogja őrizni.

Kelt Debrecen sz. kir. város Tanácsának 1921. évi január hó 24-én tartott ülésében.

Dr. Balogh Sándor Csóka Sámuel
jegyző. polgármester-h.

Részvétiratot intézett a tanács a Csokonai-körhöz is a következőkben:

Csokonai-kör Elnökségének,
Helyben.

Debrecen sz. kir. város Tanácsa Géresi Kálmán nyug. tankerületi főigazgató elhunytá alkalmával a Csokonai-körnek, melynek ő évtizedeken át elnöke, vezetője, irányítója s mondhatni a megteremtője volt — mély részvétét nyilvánítja.

Atérzi azt a nagy csapást, mely Debrecen sz. kir. város egész kultúrtársadalmát az ő elhunytával érte.

Elhunytát az egész város közönsége gyászának tekinti. Ezt külsőképen is kifejezésre juttatja. Nagy érdemeit jegyzőkönyvében megörökítette, emléket pedig kegyelettel megörzi.

Kelt Debrecen sz. kir. város Tanácsának 1921. évi január hó 24-én tartott ülésében.

Dr. Balogh Sándor Csóka Sámuel
jegyző. polgármester-h.

Felhívás a Csokonai-kör tagjaihoz

A Csokonai-kör elnöksége ezúton is felkéri a kör tisztikarát, választmányát, alapító és rendes tagjait, hogy nagyérdemű elnökének, boldogult **Géresi Kálmán**-nak, f. hó 26-án d. e. 11 órakor a Kossuth-utcai templomban tartandó végtisztességtételén minél számoshabanszíveskedjenek megjelenni.

A Csokonai-kör szerdán délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart, melyet egészében **Géresi Kálmán** emlékének szentelnek. Az ülés után a kör tagjai testületileg vonulnak fel a temetéshez.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy Isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.**

GÓTSCH Bankirodája

DEBRECEN, Piac-u. 38. I. em.
Telefon 7-95.

Idegen pénzek, értékpapírok vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások lebonyolítása. Külföldi átutalásokat és kifizetéseket legelőnyösebben eszközölök.

Újabb áresések a budapesti tőzsdén

Zürichben 1:30 a korona

Budapest, január 25.

Az értéktőzsde a tegnapi nagy áresökkenés után ma ismét igen lanyha részvétellel nyílt meg s az arányok az első pillanatokban átlag néhány száz koronával voltak alacsonyabbak a tegnapi zárlathoz. Zárlat felé általában bizakodóbb és kedvezőbb lelt az irányzat és a hangulat lényegesen nyugodtabb volt, mint tegnap. Árak:

Magyar Hitel 1995-2035, Osztrák Hitel 1120-35, Jelzálogbank 490-510, Leszámitoló 810, Hazai bank 770-80, Magyar-olasz 477-98, Alt. lakarek 1180, Pesti hazai 2.500-900, Borsod-Misk. 3980-4040, Concordia 3000-2900, Bp. gőzm. 6500-25, Gizella 2150-250, Beocsini 6850-7150, Bánya és kőb. 4900-5100, Salgó 7650-875, Ganz-Danub. 22500, Ganz-vill. 5400-200, Rima 3600-755, Schlick 1395-95, Kóburg 4350-300, Liptak 685-715, Láng 1380-410, Brassói 5700-600, Hazai Intern. 6050-100, Nasicí 16600-17600, Orsz. faterm. 2680-800, Klotild 5550-450, Karton 2175-225, Izzó 5500-50, Papír 4700-650, Cukor 18000, Lámpa 3350, Osterm. 1200, Gummi 4350-450, Telefon 4650, Atlantica 6900-7075, Közuti 1510-490, Déli vasut 2660-750, Levante 7250, Allamvasut 4000-200, Trust 3350-400.

A valutapiac az irányzat ma nagyjában változatlan maradt. Árak: Napoleon 1770-1740, Font 2075-2000, Dollár 535-517, Francia frank 37-25, Márka 8-90-9-05, Lira 20-19-25, Romanov 2-67-2-63, Lei 6-95-7-11, Sokol 7-10-5-99, Léva 7-7-20, Kor-dinár 14-75-14-90, Bécsi 85 és fél-88, Lengyel márka 74-72.

Zürichi devizák.

Zürich, január 25. (Megnyitás.) Budapest 1:30, Bécs 1:80, Osztrák bélyegzett 1-—, Berlin 10:85, New-York 6:35, Milano 23:50, Prága 8:65, Zágráb 4:50, Bukarest 8-—, Varsó 0:90.

ROMÁN és VEGYES

lebélyegzésű bankjegyeket legdrágábban vásárol

RANKAI bankirodája

Debrecen, Kossuth-utca 11. TELEFON: 309.

Negyvenezer oláht telepítenek Kolozsvárra és Nagyváradra

A bukaresti kormány néhány nap előtt belefogott régi tervének megvalósításába, hogy Erdély teljesen románná legyen, az idegen nemzetiségűek, de főleg a magyarok kiűzésével. A kormányrendelet adott ki arról, hogy Erdély minden városában és községében a legrövidebb időn belül Kitelepítő Bizottságot kell alakítani. A bizottságok feladata lesz, hogy az alkalmatlan és a román állam eszméjére veszélyes elemeket eltávolítsa Erdélyből.

Az alkalmatlan elemek természetesen az erdélyi benszülött magyarok. Erre mutat az is, hogy a kitelepítő bizottságok elnöke mindig román kell, hogy legyen és a tagok között is csak egy magyar foglalhat helyett és ez is csak gyászmagyar, aki az oláh államnak hűségesküvet tett. A kormányrendelete szerint Erdélyből kiutasítandó a magyar államnak mindama volt tisztviselője, aki «új hazájának, Nagyromániának hűségesküvet nem tett» és azok, «akik bárhol szóval, vagy írásban nem román állampolgároknak vallották magukat».

A kitelepítő bizottságok Erdély minden községében már megalkultak.

Bucsan Kornél belügyi államtitkár e rendelettel kapcsolatban a következő kijelentést tette:

Erdélynek egy éven belül románnak kell lennie! Magyar nemzetiségűek ezental csak az esetben élhetnek Erdélyben, ha nyíltan és őszintén román állampolgárnak vallják magukat.

Az oláhositást legelsőbb Erdély két legnagyobb városában, Kolozsvárott és Nagyváradon akarják megvalósítani és e városok prefektusai utasítást kaptak a minap, hogy Kolozsvárott és Nagyváradon néhány héten belül legalább 20-25.000 nemzetiségi betelepülőnek csináljanak helyet. Az utasítás meghagyja, ha e városok valamelyikében román nemzetiségű akar letelepedni, akkor föltétlenül lakást kell kiváratni a részére. A lakásából kitett idegen nemzetiségű a legközelebbi faluban kereshet menedéket.

Kolozsvár és Nagyvárad eloláhosítása e rendelet után nagy arányokban indul meg, bár e tekintetben eddig sem voltak tétlenek. Az oláh megszállás előtt Nagyváradon mindössze 1600 oláh lakott, míg ma 18.000 az oláhok száma. Kolozsvárott pedig máris 20.000-nél több oláh lakik.

Az erdélyi szászok mozgalma

Az erdélyi szászok sohasem voltak valami hű állampolgárai a magyar hazának, pedig elegendő autonómiájuk volt akár nyelvi, akár egyházi tekintetben. Az erdélyi szászok is csatlakoztak a gyulafehérvári határozathoz. Ugylátszik azonban, csalódtak a románokban, mert a szász vezető férfiak Nagyszebenben elhatározták, hogy energikus memo-

randummal fordulnak a bukaresti kormányhoz, amelyben egy Nagyszebenben felállítandó szász egyetem felállítását követelik, továbbá szász nemzeti színházat.

VII. ÁGNYELVEK!

ROSE-nyelvek a Széchenyi-utca 42

Baltazár püspök körútja a Sárreuten

Baltazár Dezső püspököt, aki tegnap érkezett vissza sárreuti útjáról, Szeghalmon és Füzesgyarmaton tett látogatása alkalmával meleg és ünnepélyes fogadtatásban részesítette mindkét község népe. Ugy Szeghalmon, mint Füzesgyarmaton valláskülömbőség nélkül ünnepelték a háztulai egyházkerület nagylelkijű püspökét.

Szeghalmon lovas bandérium vonult ki a község határába Baltazár püspök elé. Megérkezése után nagyhatású beszédet tartott a püspök Szeghalom református templomában. Az istentisztelet után küldöttségeket fogadott, azután megjelent a református egyház presbitériumának díszülésén, ahol igen meleg ünnepélyben volt része, majd résztvett a lisztelelő rendezett 120 terítékes banketten.

Másnap a főpásztor Füzesgyarmat községet látogatta meg a szeghalmi bandérium kíséretében. Füzesgyarmaton, hétfő lévén, hétköznapi istentiszteletet tartott Baltazár püspök. Ez után küldöttséggel fogadás, presbitéri ülés és díszbankett következett.

A háromnapos sárreuti látogatásról tegnap érkezett haza Baltazár püspök. Kíséretében voltak Kiss Ferenc nemzetgyűlési-képvisező, szentpéteri Kun Béla dr. egyetemi tanár, egyházkerületi főjegyzők, Lencz Géza dr. egyetemi tanár és Erdős Károly dr. lelkész-képző intézeti igazgató és Fülöp András püspöki titkár.

DOLLÁRT

és más idegen pénzt legdrágábban vásárol SIMON GYÖRGY Debrecen, Kossuth-utca 11.

Két milliárd dollárt veszít az amerikai kereskedelem.

Nagy árzuhanás Amerikában

Frankfurt, január 25. A Foreign Press Service nyomán a Frankfurter Zeitung az amerikai gazdasági helyzetéről azt írja, hogy a az amerikai kereskedő- és ipari világot az utóbbi tízenkét hónapban ért veszteségek az árak hirtelen zuhanásának következménye és szakértők becslése szerint két milliárd dollárt tesznek ki. Ugyanezen becslés szerint az aruraktarak értéke körülbelül három millió dollárral esett. Ennek dacára a legtöbb üzlet helyzete nem rendült meg, mert az utolsó öt évben rendkívül nagy

nyereségre tettek szert és diszpozícióikban igen előrelátók és tartózkodók voltak. Csak ez a körülmény tette lehetővé, hogy az árak értékenek nagy zuhanása nem okozott általános pánikot.

Fényüzési adó

ala nem esik még a legfinomabb szövet sem, melyet legolcsóbban

Fischer Adolf és Fianál szerezhet be.

Piac-utca 61. szám.

HIREK.

— **Kinevezés.** A főispán Orosz Árpád közigazgatási gyakornok, tb. fogalmazót tb. városi aljegyzővé nevezte ki.

— **Városi házakat árvereztek** ma délelőtt. Az árverésnek nagyon győngye volt az eredménye. A Fűvészkert-utca 5-7. számú házért, amelynek 285.000 korona volt a kikiáltási ára, Bisothka István 285.000 koronát ígért meg; a Hadházi-ut 16. számú házra ezuttal sem jelentkezett egyetlen ajánlkozó sem; az árverés előtt többen megajánlották érte 20.000 koronát, a 32.000 koronás kikiáltási árat azonban senkise nem vállalta; A József kir. herceg-utca 46. számú házért sem ígerte meg senki a 160.000 koronás kikiáltási árat; a Wesselényi-tér 9-10. számú házért, amelynek 227.000 korona volt a kikiáltási ára, Ungerleider Gábor ígért meg 230.000 koronát.

— **Halálozás.** Fehér Sándor a Kispesti Textil gyár volt utazója Budapestben folyó hó 19-én hosszas szenvedés után elhunyt.

— **Öv.** Kohn Józsefné Falk Augustia urné e hó 25-én elhunyt. Temetése 26-án délután fél 4 órakor lesz Aranyjános-utca 50. számú gyászhatárol.

— **A bajai polgármester és kormánybiztos harca.** Budapesti tudósítónk jelenti: Bajáról híre jött, hogy Maties kormánybiztos és Karagics polgármester között konfliktus tört ki a szerb belügyminiszter rendelete miatt, amely meghagyja, hogy Bajáról ki kell utasítani minden kommunistát. A polgármester a rendelet értelmében letartóztatott két rendőrtisztviselőt és néhány szociálista vezért, miért a kormánybiztos saját hatáskörében felmentette állásától Karagicsot. Erre a polgármester Belgrádba utazott és a belügyminiszternél kieszközölte visszahelyezését. Karagics vissza is tért Bajára hogy ismét átvegye hivatalát, de ebben a kormánybiztos ismétellen megakadályozta.

— **A román-görög nász.** Párisból táviratozzák: A Temps értesülése szerint Erzsébet román hercegnő és György görög herceg esküvője február második hetében lesz nagy pompa közepette. Az esküvői szertartás egyházi része a görögkeleti rítus szerint fog lefolyni az összes román főpapok közreműködésével. Az esküvőt követő napon az új pár Athénba utazik.

— **A felvidéki községi választások.** Prágából táviratozzák: A Pravo Lidu közlése szerint a cseh kormány a Felvidéken február végére írta ki a községi választásokat.

A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság történelmi délután tart a kollégium dísztermében szerdán délután 5 órakor.

Huszonnégy óras időszámitást vezet be az eddigi tizenkét óras helyett a cseh kormány június 1-től kezdődőleg.

A népbiztosok kegyelmi ügyében az iratok, mint ismeretes, a Kuriához kerültek. A Kuria dönt mint kegyelmi tanács a kérvények sorsa fölött és terjeszti föl az iratokat a kormányzóhoz. A Kurián Csizinszky Ágoston előadó tanulmányozza az iratokat. Most megkereste a büntető törvényszéket, hogy a büntető jogszéket is terjessze fel a Kuriához. Ennek beérkezése után foglalkozik a Kuria a kegyelmi kérvényekkel.

Eljegyzés. Schneck Ilonka és Farkas Jakab Debrecen jegyesek. Minden külön értesítés helyett.)

A középiskolák járványszünetem miatt a tankerületi főigazgató-ság jelentést tett a kultuszminiszternek azzal, hogy a középiskolákban nem fordultak elő olyan számban járványos esetek, hogy a középiskolák bezáratása indokolt lett volna. Vass József dr. kultuszminiszter most nyilatkozattételre hívta fel a polgármestert, hogy jelentse, miért kellett a középiskolák bezáratását is elrendelni a vörhenyjárvány idején. A jelentés elkészítésére a polgármesteri hivatal a tisztii főorvost hívta fel.

Budapestet építenek Amerikában. Kaliforniában új város van alakulóban. Budapest lesz a neve a tiszta amerikai magyar városnak. A várost az amerikai magyarok építik önmaguknak. Lelkes amerikai magyarok kezdeményezésére részvénytársaság alakult, a Hungarian Colonization Company. Negyven ezer akker föld várja ott az amerikai magyar farmereket. Az épülő amerikai magyar városnak két vasúti és egy villamosvasúti állomása lesz és három fő boulevard megy rajta keresztül. Az amerikai magyarságnak célja az, hogy az épülő Budapestet az amerikai magyarság központjává tegye.

Rézgálic. A földmivelésügyi miniszter értesítette a városi tanácsot, hogy ez évben a rendelkezésre levő készletek csekélye miatt csak ötven métermáza rézgálicot tud a debreceni szőlősgazdák rendelkezésére bocsátani, a még szükséges mennyiséget maguknak a szőlőtulajdonosoknak kell beszerezniük.

A vagyonátruházási illetékről szóló 1920. évi XXXIV. törvény. Ara 46 K. Magyarzattal ellátta dr. Szepesi Mihály, adóügyi tanácsos. — Kapható: Hegedűs és Sándor irod. rt. könyvkiadói hivatalában Debrecen, Piac-u. 34.

Téli női és leányka kabátokat, ruhákat, blousokat melyen leszállított árakban árúsítja Frank Sándor cég, Piac 42.

»Héra« kézimunkaüzlet. — fehérneműjavítóval — és Kolosné nyakkendő-terme Simonffy-utca 5.

Liberti, Dűsesz, otomán, taft és műselyem, szallagok minden színben kaphatók Havas harisnyaruházban Bádagos-utca 1.

Frank Sándor cégnél Piac-u. 42. ruhaszövetek, selymek, selymek különféle minőségben, továbbá női kész fehérneműk, valamint menyasszonyi kelengyék legújabb kivitelben.

Üzleti könyvek minden nagyságban és kivitelben kaphatók. Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. papírnagykereskedésében. Nyomatványok a legizlesebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

Kiraboltak egy embert az állomás közelében

Egy fiatalember kalandja az országuton

Egészen különös büntett felderítésén fáradozik mintegy tíz nap óta a debreceni rendőrség. E hó 16-án a Budapest felé induló vonatból, amelyre az utazás megfigyelése céljából mindig fel szokott szállani egy rendőrelőőr, szolgálatban levő ellenőr kevéssel a máv fűtőház előtt ugrott le. Az állomásra visszafelé menet egy teljesen meztelen emberre talált, aki segítséget és védelmet kért tőle. A rendőrelőőr az állomásra vitte az ismeretlen, aki itt elmondta, hogy Morvay Gézának hívják és hogy a Szilágyssomlyó melletti Csökmő pusztára való.

Ma éjjelkor jöttem át a határon — mondta Morvay — Csökmőfalvánál. Kevéssel a határon túl egy ismeretlen, pofaszakállas fuvarost fogadtam, hogy hozzon Debrecenbe. Ismeretlen vagyok ezen a vidéken és nem tudom, merre jöttünk. Hajnali négy óra tájt köves utra jutottunk. Csak annyit láttam, hogy egy ivlámpa alatt mentünk el, amelynek fénye egy nagy sárga, házat világított meg.

Itt egy előttem ismeretlen katonaruhás egyén kérekedett fel a kocsira. A fuvarost felvette és tovább indult. Csakhamar egy kocsma elé jutottunk, ahol megállítottam a kocsit és be akartam menni megreggelizni. A kocsis és az ismeretlen összenéztek és igyekeztek őt lebeszélni arról, hogy a kocsmaiba menjen.

Nemsokára itt lesz Debrecen, csak ott tessék már megreggelizni! — mondták.

Morvay hallgatott rájuk, a kocsit ismét megindult Debrecen felé. Alig haladtak pár száz lépést, a katonaruhás ismeretlen megragadta a Morvay nyakát és fojtogatni kezdte, a fuvaros pedig reá szólt, hogy vesse le a csizmáját. Ő nem ellenkezett, látva, hogy itt az ellenállás hiábavaló és hozzáfogott a eszima lehúzásához. Azonban e közben hirtelen elájult és amikor felébredt, egy közeli csutkaföldön találta magát. Ruhái, amelyek 6000 korona értékét képviselnek és 8000 lei készpénze ellúttak.

A rendőrség a kapott felvilágosítások alapján megkezdte a nyomozást. Ennek első eredménye egy, az állomáson fekvő salakcsomóban elásott katonaruhá megtalálása volt. Morvay hosszabb habozás után kijelentette, hogy az a katonaruhás ismeretlen ruhája. A fuvarost azonban, akiről csak annyit mondott Morvay, hogy pofaszakállt visel és Mihály bácsinak szólították, nem találta meg a rendőrség.

A rendőrségnek gyanusnak tűnt fel az előadott tényállás. Sürgőnyözött hát a rendőrség Csökmő pusztára Morvay apjának, valamint több más címre is, amelyeket személyazonossága bebizonyítása végett Morvay diktált fel. Minden helyről az a válasz jött, hogy Morvay ismeretlen. A rendőrség most tovább nyomoz.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

Van hadikölcsöne vagy koronajáradéka ??? Ha igen, úgy olvassa el Dr. Nadas László könyvét »A magyar államadóssági címletek nostrifikálása«-ról. Ara K 42. — Kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság papírnagykereskedésében Piac-u. 34. sz.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csokonai-színház

Szerda: A hermelines nő, operett. (Bérlétszűnet).

Csütörtök: A hermelines nő, operett. (A bérlét).

Péntek: A hermelines nő, operett. (B bérlét).

Szombat: A hermelines nő, operett. (C bérlét).

A hermelines nő

(Bemutató a Csokonai-színházban)

Sem Gilbert színes muzsikája, sem Környei Béla és a mi Ocskaynk nem esnek művészetbe, sem a kincseket érő hermelinpalást nem hozta meg ennek az operettnek Budapestet azt az igazi operett sikert, amit jóval gyöngébb operettek is elkönyvelték. Talán az lehetett az ok, hogy a gilberti muzsika nem konvencionális operettzene, lényege nem a sok kuplészerű dalbetét és táncszám, amelyek a librettótól függetlenül az előadó színészek kvalitása szerint önálló sikerek forrásai, hanem finom zenéi gondolatok harmonikus kidolgozása, olyan egész, amelybe az operett sablonjai és egyben főerősségei nehezen illeszthetők. Ez egyben magyarázata annak is, hogy a különben szokatlanul épkezláb és erővel teljes gyakorlatlanul épkezláb és erővel teljes libretto-ötlet csak vázlat maradt, mert a gilberti zenére nem lehetett operettszerű tartalommal kitölteni. Zenének és librettónak ez az összehangolatlansága esete eredményezte férhetetlenségét, amiért az operett, hogy a gyöngye siker harmadik okát, hogy nevezetesen sem rendezői ötletesség, sem kiváló színészi erő munkája nem formálódhatott ki igazi operett-előadásá.

Budapestben gyöngye siker. Debrecenben nagy siker. Más publikum

más hangulat. Vannak, akiknek hiába kínálják pezsgős üvegben a törkölyt, ráismernek az izéről és vannak, akik törkölynek érzik a pezsgőt is, ha hosszú nyakú egyesből isszák.

A debreceni bemutató előadás alapos előkészület és gondos rendezés eredménye volt. A címszereppel Buday Ilona szubrettos hajlamai nem tudtak megbirkózni, énekcsúcsai elveztek a zenekar mellett. Rácz Ada dícséretes ambícióval igyekezett férfitől asszonyi hosiának látszani és valószínűvé tenni ballerina voltát: ez ugyan nem sikerült, de természetes kedvessége és üdősége a felfokozott ambícióval párosulva nagyon kedves és sikerült alakítást eredményezett: hét új tolettje külön szenzációja volt a bemutatónak. Paltics ezredes szerepét sok természetességgel karrikizotta Torma Zsiga. Szigeti Jenő károsan örvényesül a környezet, a tiszta művészi eszközöket egyre szívesebben cseréli fel az olcsó sikerek értéktelen fogásával. Melly Andor ezúttal semmi újat nem hozott. Kubányiból még értékes színész lehet, ha nem játsza agyon a szerepeit, Mátray kitűnő figurájának és egyszerű táncának viharos sikere volt.

A közönség lelkes tapsokkal adott kifejezést tetszésének, a kérdés csak az, mi tetszett ezúttal, az üveg, vagy a tartalom?

A színházi irodák hírei:

Szerdán bérlétszűnethen A hermelines nő megy.

Szavazatzárás ma délben a »Debreceni Hét Színházi Újság«-ban!! Szenzációs események, ezres tételben jön a szavazólap!! Ki lesz a legszébb nő???

Herkules fia, artista-dráma 4 felvonásban Mario Ausonia atléta bonyolult szereplésével ma utoljára az Apollóban. Holnap csütörtökön Hans Mierendorff a nagy német színművész főszereplésével a Fehér Páva című öt felvonásos szenzációs drámát mutatja be az Apolló. Jegyelővétel.

Ketten a pusztaszízigeten Veronra Casile főszereplésével ezt a szenzációs szépségű kalandor-történetet ma utoljára mutatja be az Uránia. Holnap csütörtökön Don Quichotta

Kissasszony című 5 felvonásos kalandor-dráma Jegyelővétel.

Haus Mierendorff a nagy német színművész holnap filmen az Apollóban Jegyelővétel.

NYILTTÉR.*

Van szerencsénk a n. é. községgel tudatni, hogy Hajdunánáson Grosz Dávid bórkereskedését átvettem és felszólítom mindazokat, akik Grosz Dávid cégtől bármilyen néven nevezendő követelést igényelnek, hogy azt 8 napon belül alulírott nál bejelenteni sziveskedjenek, mivel azontul érkezett ilyen megkeresésekért szavatosságot nem vállalok. Hajdunánás, 1921 január 25.

Grosz M. bórkereskedő.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irta: IVÁNYI ÖDÖN. (174.)

És Kanut, a kire pár órával ezelőtt úgy hatott a Gridi Biás levele, mint egy arculapás — rámerve büszkeségére, most szinte hálás elismeréssel gondolt az emberre, a kinek kezéből visszanyerte szabadságát.

Erzéseinek ez a fordulata őt magát is meglepte és bántotta is egyszerre... Hát így állhatatlan, önértelen teremtés vagyok én! Így szólott magához... Abban, ami az imént föllázított, most örömmel megnyugszik. Hisz ez nemcsak következettség, de férfiatlanság és gyöngeség is egyben! Hát ilyen vagyok én? Ez hát az én karakterem? Mindig ilyen voltam, vagy csak most lettem ilyen? ... A visszás helyzet, a kénytelen képmutatás, e hozzám méltatlan alávaló játékok ezek miatt jutottam önmagammal így meghasonlamba... Így nyugtatta meg magát és azt gondolta hozzá, hogy jobbik én-jét újra feltalálja, a mint ismét arra tér, a merre szíve. Jelke érzései viszik.

Veronra gondolt sa kötelességre, a mi őt e nőhöz köti. Szünetlően megindulás fogta el a gondolatra, hogy átadhatja magát e kötelességnek, a mely rá nézve nem egyéb, mint birtokbavétele a sóvárgott holdogság teljes gyönyörének... Fölkeresi az imádott, drága nő és azt mondja neki...

Kanut gondolatmenete itt beleütközött annak a helyzetnek az átértésébe, a mibe, mint visszautasított jegyes jutott — a nővel szemközt, a kinek a visszautasított kezét föl akarta ajánlani. Hisz ez annyi, mint megalázni a nőt, a kinek büszke szemérmét a bünszerző alkalom izalmában már összetörte. Most ha őszintén lép elébe, azt kell majd neki mondani: Visszatértem hozzád, mert ki vagyok dobva onnan, a hova föléd mentem akkor!... Igen, ezt kell mondania. Saját megaláztatását, szégyenét kell odakinálni, mert az ajtó elé tett völgyény meglért szerelme megalázza azt, a ki nyújtja és azt is a ki elfogadja.

Kanut el volt keseredve. Atkozta önmagát, hogy gyöngesége által oly helyzetbe sodorta magát, melyből emelt fővel ki nem szabadulhat, csak megalázkodva, nyomorulttan megalázkodva és épen az előtt, a kinek szemében úgy akar feltűnni, mint egy férfi, a ki szerelméhez és magához méltóan teljesíti nagy kötelességét.

Amint ez emésztő tételődések közt elért az ösvény fordulójához, a ritkuló bokrok közt a tuloldal

vól egy pad fehérlett át. A magános pihenő felé kanyarodott. A séta izgatta. Azt hitte, hamarabb összeszedi magát, ha nyugton vesztegel e csöndes pihenőn.

Mikor közel ért a padhoz, látta, hogy azon egy vérpáros napernyő és egy fűzet hever. A forduló más oldalán könnyű, andalgó lépések alatt horzsolódott az ösvény homokja s a fák gyér csoportján egy közeledő piros szoknya tűzként villogott át. Kanut látva, hogy a pihenő már okkupálva van, megfordult, hogy a merre jött, arra térjen vissza. De akkor már a piros toilettel elbukkant a fordulónál s egy vidám, friss hang kiáltott a miniszternek:

Kegyelmes uram! Halt! Kanut megfordult és Szezczy Flórárt látta maga előtt pipacs-színű, pompás tavasziban, legbájosabb mosolyával és egy vékony fűzettel kicsi, keztyűs jobbában.

Kanut, bár nem szívesen vette, hogy föltartóztatták, megfordult és csatlakozott a népszínház dívájához, egészen elkábitva a pipacs-toilette lángoló színétől és a heliotrop-illattól, mely a leányt körülölelőzte.

A szép leány pajkosan nevetett nagy földije szeme közzé.

Bocsásson meg, kegyelmes ur, ha talán országos gondok között háborgattam...

Kanut úgy tett, mintha nevetne. — Oh, legkevesebb. A magam gondját hoztam ki sétálni. Az országos otthon maradt.

— Nem úgy, mint nálam. Én kihoztam a hivatalos gondomat. Nézzé. Szerepet tanulok. Odahaza nem ment a dolog. Kijöttem ide és nem is bántam meg. Ez a csöndes zug pompás tanulóhely.

Kanut mutatta, mintha érdekelné a diva szerepe. Megkérdezte, mire készül? Az énekesnő hálásan fogadta az érdeklődést. Megmutatta szerepkönyvét s magyarázni kezdte, hogy mit tart a szerepéről, mit vár tőle. mi érdekes a szövegben és minők az énekrészek.

— Van egy szöveg, egy kedves bohó dal, turbékolás a refrainje. Ez a gyöngye az egésznek. Folyt. köv.

Új könyvek:

Karinthy: Ne bántuk egymást	78.—
Csathó: Mikor az öregek hatalók voltak	80.50
Zola: Madeleine Féret	63.—
Schmidt: Buddha élete, tana és egyháza	57.50
Heyking: Szerelem, diplomácia és faházak	92.—
Barbusse: A csoda	37.—
Barrière: A csábítás művészete	34.50
Tschudy: Napoleon fia	52.—
Pierre Loti: Ives testvérem	69.—

Kaphatók: **Hegedüs és Sándor** irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában.

Óra- és ékszerjavító műhely

Buoyadi-utca 12 sz. 8 nap alatt mindenféle javítást jótállás mellett elkészítik

KOHN MÓR

Aranyat, ezüstöt, brilliánsat a legmagasabb árban vesznek

POLLÁK

ékszerész Piac-utca 79.

Csokoládé Cacao Dessertek Tea Likőrök Rum

mindenféle csomaga és felvágottak a legolcsóbb árban beszerezhetők

Burg Sámuel

fűszer és csomaga üzletében, Csokonai-színházzal szemben.

Most jelent meg

Brasche Lázár Alfrédől

CICISBEO

Regény. Ára felárral 78 kor.

Kapható:

Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

„ELEKTRA“

elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos: Gold Sándor elektrotechnikus Hatvan-utca 2. I. emelet. Mindennemű a villamos szakmába tartozó szereléseket, javításokat, átalakításokat a legprecízebben és legújatosabban eszközöl egy helyben, mint vidéken. Különböző izzó lampák és szerelési anyagok raktára.

Szalmakalapok.

Férfi és Mariner. Nagyban eladás. Férfi bast szalmakalap császárforma teljesen felszerelve... a K 138— Mariner szalmakalap fiúk és leányok részére, teljesen felszerelve a K 128— Gladi, gyöngy és rusztik férfi kalap a K 400—

A rendel. árakat bérmentesen postai utánvét. mellett szállítjuk. **MUSKÁT M. B.** Budapest, VII. Damjanich-utca 44.

Kis tárcanaptárak

valódi elefántcsont és békateknő bőr különleges kötetekben

Előjegyzési naptárak

Tömbnaptárak

viszonteladók részére is igen nagyválasztékban kaphatók **Hegedüs és Sándor** irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében DEBRECZEN, PIAC-UTCA 34. SZÁM.

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1.50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20.—, minden további szó K 2.— Vestag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsokat napi árban vesznek **Schiffmann** ékszerész, Piac-u. 67.

Híntó hőrfedeles, használt, jó karban levő megvételre kerestetik. Fodor Testvérek Piac-utca 7.

Zongorát vennék jó gyártmányu, rövid, lehetőleg kereszt-hurosat sürgősen dr. Hegedüsé, Simonffy utca, Gyermekdivatház.

Ólomot, ólomsöveket, ólomedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. — Cím a kiadóhivatalban

ELADÁS.

Élesítő naponta friss bármely mennyiségben. Vidéki kereskedőknek rendszeres szállításhoz kedvezményes árban állandóan kapható Rosenthal Sándornál, Csapó-utca 19.

Allig használt 40. sz. barna férfi cipő eladó. Teleki-utca 8. ajtó 3. sz.

Gyönyörű gyermek ruházati cikkek dr. Hegedüsé gyermekdivatházában SIMONFFY-UTCA 2.

Hangverseny gramofon teljesen új állapotban 41 legújabb kitérően összeválogatott 2 oldalas lemezzel alkalmi áron eladó. Aczél könyvkereskedésében.

Varrógép használt, jókarban levő eladó. Megtekinthető Méliusz-tér 5. sz. alatt.

Tiszta egész ives makulatura (újságpapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac u. 49.

KERESLET.

Aranyat, mindenféle ezüstöt, brilliánt, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Gyakorlott pénztárnoknö felvétetik Fűszerkereskedelmi Részvénytársaságnál Ferencz József-utca 41.

Vonalozó intézetünkbe egy leányt

felvesszünk **Piac-utca 49.** II. udvar.

Könyvkötő tanuló és egy tanuló leány a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkötészetébe fizetéssel felvétetik. Piac-u. 49.

Lapkihordó

asszony felvétetik a kiadóhivatalban Piac-utca 49.

VEGYÉS.

Harisnyafejlesztés 3 párból 2 párt, ugyszintén trikóból harisnyát olcsón, pontosan készítenek. Kossuth-utca 58.

Valódi szegedi rózsapaprikát cserélnék tiszta házi zsírért. Egy kiló zsírért egy kiló paprikát adok. Cím a kiadóhivatalban.

Jó házi koszt kapható. Cím a kiadóhivatalban.

Magyar Naptár

és Bugyi Naptár

az 1921-ik évre

kitűnő tartalommal megjelent **Ára K 34-50**

Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében és minden könyv- és papírkereskedésben.

Gyári áron alul szállítok négy éves **HÖLLE PEZSGÓT** egyes lád négy és négyzetes. Egy láda 60 üveg a 120 — K ingyen láda csomagoló ással AUSLÄNDER H. pengőnyagykereskedő Budapest, VI. Hegedüs Sándor-utca 17. TELEFON 174-29.

Könyvtárakat

és egyes műveket is legmagasabb áron vásárol

Aczél Henrik

modern antiquáriuma **Első Takarékpálota**

Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

Tuskófa

minden mennyiségben kapható, valamint

bükkfa boksa szén waggon tételekben

Polyanszky Orosz tüzifa- és szénkereskedőnél Szoboszlai-ut 1/B. TELEFON 181

Felolós szerkesztő: **Dr. HEGEDÜS LORÁNT**

Kiadó: **HEGEDÜS ÉS SÁNDOR**

irodalmi és nyomdai részvénytársaság

Piac-utca 49.